

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 105/2019

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Γ')

Συνεδρίαση της 23^{ης} Απριλίου 2019

Σύνθεση

Προεδρεύουσα : Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, λόγω κωλύματος της Προέδρου του Τμήματος, Βασιλικής Δούσκα, Αντιπρόεδρου ΝΣΚ.

Μέλη : Νίκη Μαριόλη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Αναστάσιος Μπάνος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Θεοδώρα Καραχάλιου, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος : Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 217/21.01.2019 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, της Γενικής Δ/σης Συγκοινωνιακών Υποδομών

Περίληψη ερωτήματος : Ερωτάται αν η αρμοδιότητα συντήρησης της ΝΕΟ 90 (Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης, Β.Ο.Α.Κ.) σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 του ν.3481/2006 ανήκει στην Περιφέρεια Κρήτης και, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποιος είναι αρμόδιος φορέας για την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

1. Με το με αριθ.πρωτ. 313730/19.12.2018 έγγραφό της η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Κρήτης, με θέμα «Εργασίες συντήρησης στο Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο Κρήτης», διαβίβασε στον Γενικό Γραμματέα Υποδομών και στη Διεύθυνση Υποδομών Σταθερής Τροχιάς Συντηρήσεων και Ασφάλειας (Δ14), «λόγω αρμοδιότητας», έγγραφα που αφορούν βλάβες στο οδικό δίκτυο του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) για περαιτέρω ενέργειες, υποστηρίζοντας ότι η αρμοδιότητα συντήρησης ολόκληρου του Β.Ο.Α.Κ., μετά την τροποποίηση με το άρθρο 22 παρ.1 του ν.4519/2018 του ιδρυτικού της Ο.Α.Κ. Α.Ε. άρθρου 3 παρ.11 περ.β' εδαφ. ι) του ν.4238/2013, ανήκει στο Δημόσιο και δη στις υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.5 του ν.2503/1997.
2. Αντίθετα, άποψη της Γενικής Δ/σης Συγκοινωνιακών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών είναι ότι η αρμοδιότητα συντήρησης της ΝΕΟ 90 (Β.Ο.Α.Κ.) ανήκε και εξακολουθεί να ανήκει στην Περιφέρεια Κρήτης, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 του ν.3481/2006 και με την με αριθμό 3292/12.11.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης.
3. Ενόψει τούτων, η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το παρόν ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 5 του ν.3155/1955 (Α'63) «περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών» ορίζεται ότι :

Άρθρο 1 «Αι οδοί της χώρας διακρίνονται εις: α) Εθνικάς, Επαρχιακάς και γ) Δημοτικές ή Κοινοτικές.»

Άρθρο 2 «Εθνικάι οδοί είναι: α) αι κύριαι οδικαί αρτηρίαι αι ενούσαι τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα μεταξύ των και μετά των μεγαλυτέρων λιμένων ή αερολιμένων ή σιδ/κών σταθμών, β) αι κυριώτεραι οδοί αι συνδέουσai την χώραν μετά των ομόρων Επικρατειών, γ) αι οδοί αι εξυπηρετούσαι τόπους εξαιρετικού τουριστικού ενδιαφέροντος, δ) αι οδοί αι εξυπηρετούσαι την άμυναν της χώρας. 2. Αι εθνικάι οδοί καθορισθήσονται δια Β. Διατάγματος εφ' άπαξ εκδοθησομένου προτάσει του Υπουργού Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων.»

Άρθρο 5 «1. Αι Εθνικοί οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπό του Κράτους δια της Υπηρεσίας των Δημοσίων Έργων...».

5. Κατ'εξουσιοδότηση της παρ.2 του άρθρου 2 του ν.3155/1955, εκδόθηκε το από **9/20.08.1955 βασιλικό διάταγμα** (Α' 222) «Περί καθορισμού των Εθνικών οδών κατά τας διατάξεις του Νόμ. 3155/55 "περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών"», με το οποίο ορίστηκαν οι οδοί που θεωρούνται ως εθνικές, οι οποίες υπήχθησαν στην αρμοδιότητα συντήρησης του κράτους και συγκεκριμένα με το άρθρο μόνο αυτού ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι :

Άρθρον μόνον «... Καθορίζομεν ως εθνικάς οδούς τας κάτωθι αναφερομένας: 1... 65. Καστέλλι - Χανιά - Ρέθυμνον - Ηράκλειον - Αγ. Νικόλαος - Σητεία....».

Επίσης, με το άρθρο μόνον της απόφασης του Υπουργού Δημοσίων Έργων με αριθμό Γ. 25871 της 9/23 Ιουλ. 1963 (Β' 319) "Περί αριθμήσεως Εθνικών οδών", εγκρίθηκε η αρίθμηση της εθνικής αυτής οδού με αριθμό «90. Καστέλλι - Χανιά - Ρέθυμνον - Ηράκλειον - Αγ. Νικόλαος - Σητεία.»

6. Περαιτέρω, στο άρθρο 2 του **π.δ. 71/1993** (Α' 30) «Καθορισμός αρμοδιοτήτων που διατηρούνται από τον Υπουργό και τις περιφερειακές αρχές ή όργανα διανομαρχιακού επιπέδου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ», το οποίο εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.2026/1992 (Α' 43), ορίστηκε ότι :

«Διατήρηση αρμοδιοτήτων από διανομαρχιακές αρχές ή όργανα. Διατηρούνται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2026/1992 από τις περιφερειακές αρχές ή όργανα διανομαρχιακού επιπέδου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ οι ακόλουθες αρμοδιότητες: 1)... 4) Όλα τα θέματα κατασκευής έργων εθνικής οδοποιίας, όπως και τα θέματα που αναφέρονται στη συντήρηση και λειτουργία της εθνικής οδοποιίας, καθώς και τα θέματα μελέτης τοπικών παραλλαγών ή βελτιώσεων της εθνικής οδοποιίας.».

7. Με την απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ) με αριθμό **ΔΜΕΟ/ε/οικ/827/04.08.1995** (Β' 735) «Κατάταξη του Εθνικού Οδικού Περιφερειών Κρήτης Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων σε βασικό (Πρωτεύον), Δευτερεύον και Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο», που εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 1 του π.δ. 347/1993 (Α' 146), ορίστηκαν τα εξής :

«...Εγκρίνουμε την κατάταξη των Εθνικών Οδών των Περιφερειών Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Κρήτης σε βασικό (πρωτεύον), Δευτερεύον και Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο όπως περιγράφονται παρακάτω :Α. ...

Δ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Η ΝΕΟ "90" (Βόρειος Άξονας) στο Τμήμα της : "Α.Κ. Μουρνιών - Ρέθυμνο (μέσω παράκαμψης Ρεθύμνου) Ηράκλειο (μέσω παράκαμψης).

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Α) Η ΝΕΟ "90" στα τμήματά της :

1. "Καστέλλι - Κισσάμου - Κολυμπάρι - Γαλατάς - Μουρνιές" (νέα χάραξη).
2. "Άγιος Νικόλαος - Παχειά Άμμος" (νέα χάραξη) υπό μελέτη.
3. Γούρνες - Χερσόνησος - Μάλια (νέα χάραξη).
4. Μάλια - Άγιος Νικόλαος (μέσω παράκαμψης Αγ. Νικολάου).

β) Η ΠΕΟ "90" στο τμήμα "Καστέλλι - Κολυμπάρι - Χανιά - Σούδα - Ρέθυμνο Ηράκλειο - Άγιος Νικόλαος - Παχειά Άμμος - Σητεία" με εξαίρεση τα τμήματα που ευρίσκονται εντός των ορίων των οικισμών των προϋφισταμένων του 1923 και οριοθετημένων με το ΠΔ από 24.4.85 (ΦΕΚ 181 Δ').....».

8. Με την απόφαση αριθ. 1692/96/ΕΕ της 23ης Ιουλίου 1996 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΕΕ L 228 της 9.9.1996) αποφασίσθηκε, μεταξύ άλλων, ότι :

Άρθρο 3 «1. Το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών αποτελείται από υποδομές μεταφορών, καθώς και συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας και συστήματα προσδιορισμού του στίγματος και πλοήγησης. ▼M2 2. Οι υποδομές μεταφορών περιλαμβάνουν δίκτυα οδών, σιδηροδρομικών γραμμών και πλωτών οδών, θαλάσσιες αρτηρίες, λιμένες θαλάσσιας και εσωτερικής ναυσιπλοΐας, αερολιμένες, καθώς και άλλα σημεία διασύνδεσης μεταξύ των δικτύων του συγκεκριμένου τρόπου μεταφοράς.....».

Στο δε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι αυτής υπό τον τίτλο «ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΣΩ ΧΑΡΤΩΝ» (1) απεικονίζεται το οδικό δίκτυο : «▼M2 Τμήμα 2: Το οδικό δίκτυο 2.0. Ευρώπη 2.1. 2.4. Ελλάδα», και εμφανίζεται στον οικείο χάρτη και ο οδικός άξονας Καστέλλι - Χανιά - Ρέθυμνο - Ηράκλειο - Αγ. Νικόλαος – Σητεία.

9. Στα άρθρα 1, 2, 5, 6 του ν.2503/1997 (Α'107) «Διοίκηση, Οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» ορίστηκε ότι :

Άρθρο 1 «1. Σε καθεμιά από τις Περιφέρειες στις οποίες διαιρείται η χώρα κατά τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α') και των κατ'εκτέλεση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων που καθορίζουν τη χωρική έκταση, την έδρα

και τον τίτλο των Περιφερειών, συνιστάται ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα Διοίκησης του κράτους η Περιφέρεια, που οργανώνεται, διοικείται και στελεχώνεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.....

Η κάθε Περιφέρεια ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα Διοίκησης έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκτασή της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στο νόμο ή νομαρχία, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Δεν θίγονται με τις διατάξεις του παρόντος οι αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των δήμων και κοινοτήτων....

5. Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγονται και διατηρούνται υπέρ του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στα έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με εγκεκριμένες ΣΑΕ και είναι ενταγμένα στο δεύτερο (2ο) Κ.Π.Σ., στο Ταμείο Συνοχής, σε κοινοτικές πρωτοβουλίες και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με φορέα υλοποίησης το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μέχρι την ολοκλήρωσή τους και με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4, καθώς και οι αρμοδιότητες που αναφέρονται : α. Στα έργα που εκτελούνται από τις Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων (Ε.Υ.Δ.Ε.), που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 679/1977(ΦΕΚ 245 Α') και από ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 5 του ν. 2229/1994. β. Στα έργα που χαρακτηρίζονται ως Εθνικού Επιπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ανωτέρω ν. 679/1977. γ. Στα ειδικά έργα ή ειδικές κατηγορίες έργων που χαρακτηρίζονται ως τέτοια με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και έχουν προϋπολογισμό δέκα δισεκατομμυρίων (10.000.000.000) δρχ. και άνω. δ. Στη συντήρηση όλων των έργων των ενταγμένων στα διευρωπαϊκά δίκτυα. ε. Στον προγραμματισμό, την ιεράρχηση, χρηματοδότηση και παρακολούθηση της πορείας όλων των ανωτέρω έργων και μελετών. Στις ανωτέρω περιπτώσεις (β) και (γ) ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων με απόφασή του καθορίζει τα αποφαινόμενα όργανα, που μπορεί να είναι και οι αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των Περιφερειών.

Άρθρο 2 «1....Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 5 και 6 του άρθρου 1 οι διανομαρχιακές και οι περιφερειακές υπηρεσίες των υπουργείων, καθώς και οι περιφερειακές υπηρεσίες σε επίπεδο νομού

ή νομαρχίας καταργούνται αυτοδικαίως και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Περιφέρειας που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο.»

Άρθρο 5 «....3. Η Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας συγκροτείται: Α. Από τις διευθύνσεις: α)ε) Ελέγχου Συντήρησης Έργων. στ)....»

Άρθρο 6 «....5. Η Διεύθυνση Ελέγχου Συντήρησης Έργων είναι αρμόδια για τη συντήρηση τοπικών βελτιώσεων και τη συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου, τη μελέτη και εκτέλεση σήμανσης και σηματοδότησης καθώς και τη συντήρηση του πάσης φύσεως μηχανικού εξοπλισμού. Η Διεύθυνση Ελέγχου Συντήρησης Έργων συγκροτείται από τα παρακάτω τρία (3) τμήματα: -Τμήμα Συντήρησης,- Τμήμα Σήμανσης, Σηματοδότησης και Ηλεκτροφωτισμού, -Τμήμα Εξοπλισμού και Διαχείρισης.

Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Ελέγχου Συντήρησης Έργων είναι: α) Τμήμα Συντήρησης Η μελέτη και η εκτέλεση ή η επίβλεψη εκτέλεσης των εργασιών συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου, αρμοδιότητάς της. β) Τμήμα Σήμανσης, Σηματοδότησης και Ηλεκτροφωτισμού Η μελέτη και η εκτέλεση ή η επίβλεψη εκτέλεσης των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης ως και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου, αρμοδιότητάς της. γ) Τμήμα Εξοπλισμού και Διαχείρισης Η συντήρηση και η αποκατάσταση ζημιών του πάσης φύσεως μηχανικού εξοπλισμού και η φύλαξη αυτού. Η παραλαβή και αποθήκευση των πάσης φύσεως εφοδίων και υλικών συντήρησης, σήμανσης κ.λπ., καθώς και η διαχείριση και αποθήκευση αυτών.

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Συντήρησης Έργων ασκεί για τα έργα που εκτελούνται από την υπηρεσία του τις αρμοδιότητες "διευθύνουσας τα έργα υπηρεσίας", που προβλέπονται από τις διατάξεις για την εκτέλεση των δημόσιων έργων.»

10. Με το άρθρο 1 του π.δ.208/2000 (Α'187) «Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων για τη μελέτη και κατασκευή του Έργου Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΕΥΔΕ/Β.Ο.Α.Κ.)», το οποίο εκδόθηκε κατ'έξουσιοδότηση του άρθρου 5 του ν.679/1977 (Α' 245) «Περί αυξήσεως θέσεων προσωπικού του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων», ορίστηκε ότι :

«1. Συνιστάται προσωρινά Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων με τίτλο "Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων μελέτης και κατασκευής έργων Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης" με αρμοδιότητα την εποπτεία, την επίβλεψη και τον άμεσο έλεγχο της μελέτης και κατασκευής των έργων Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης.»

Η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με το π.δ 94/2001 (Α' 88/27.04.2001) ως εξής :
 «1.Συνιστάται προσωρινά ΕΥΔΕ με τίτλο "Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων μελέτης και κατασκευής έργων Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης" με αρμοδιότητα την εποπτεία, την επίβλεψη και τον άμεσο έλεγχο της μελέτης και κατασκευής των έργων Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης, του λοιπού Διευρωπαϊκού δικτύου Περιφέρειας Κρήτης και των οδικών προσβάσεων του Παγκρήτιου Σταδίου, όπου θα τελεσθούν προκριματικοί Αγώνες Ποδοσφαίρου των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.»

11. Στο άρθρο 7 του ν.3481/2006 (Α'162) ορίστηκε ότι :

«Συντήρηση οδών. 1.... 2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι οδοί του Νομού Αττικής που έχουν πρωτεύουσα σημασία για την κυκλοφορία των οχημάτων και τα ολοκληρωμένα τμήματα των αυτοκινητοδρόμων που ανήκουν στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

3. Με αποφάσεις των κατά τόπους αρμόδιων Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών της Χώρας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη την απόφαση της παραγράφου 2 και εκδίδονται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι οδοί που ανήκουν στην αρμοδιότητα συντήρησης των υπηρεσιών της οικείας Περιφέρειας και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Αρμόδιοι προς συντήρηση όλων των υπόλοιπων δημόσιων οδών είναι οι δήμοι και οι κοινότητες, ο καθένας μέσα στα όρια της διοικητικής του περιφέρειας.

3. ... 8. Οι διατάξεις του παρόντος δεν επηρεάζουν την κατάταξη και χαρακτηρισμό των οδών και τις συνέπειες που απορρέουν από την κατάταξη, κατά τις ισχύουσες διατάξεις.»

12. Ακολούθησε, κατ' εξουσιοδότηση της παρ.2 του παραπάνω άρθρου 7 του ν.3481/2006, η έκδοση της **απόφασης του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό Δ17α/06/52/ΦΝ443/20.03.2007** (Β'398/21.3.2007) «Καθορισμός των οδών του Ν. Αττικής και των ολοκληρωμένων τμημάτων των αυτοκινητοδρόμων, που η συντήρηση τους ανήκει στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε./ΥΠΕΧΩΔΕ.», η οποία στο άρθρο μόνο αυτής όρισε ότι:

«Α. Καθορίζουμε τις οδούς του Ν. Αττικής και τα ολοκληρωμένα τμήματα των αυτοκινητοδρόμων, που η συντήρηση τους ανήκει στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε. του ΥΠΕΧΩΔΕ, ως κατωτέρω:3. Για τον Βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης

(Νέα Χάραξη) από Κίσσαμο-Χανιά- Ρέθυμνο-Ηράκλειο-Αγ. Νικόλαο-Σητεία, αρμόδια υπηρεσία ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων / Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΕΥΔΕ/Β.Ο.Α.Κ.).».

Ενόψει των παραπάνω, με το άρθρο 1 του π.δ. **228/2007** (Α' 260/23.11.2007) τροποποιήθηκε το προαναφερθέν π.δ. 208/2000 για τη σύσταση της ΕΥΔΕ/Β.Ο.Α.Κ. ως εξής :

Άρθρο 1 «1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ/τος 208/2000 όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 1 του π.δ/τος 94/2001 (ΦΕΚ Α' 88), αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Συνιστάται προσωρινά Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων με τίτλο "Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων μελέτης και κατασκευής έργων Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης" με αρμοδιότητα την εποπτεία, την επίβλεψη και τον άμεσο έλεγχο της μελέτης και κατασκευής των έργων Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης, του λοιπού Διευρωπαϊκού δικτύου Περιφέρειας Κρήτης, των οδικών προσβάσεων του Παγκρητίου Σταδίου και της συντήρησης του Πρωτεύοντος Εθνικού Οδικού Δικτύου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης που περιλαμβάνεται στις υπ' αριθμ. ΔΜΕΟ/ε/827/1995 (ΦΕΚ Β' 735/28.8.1995) και Δ17α/06/52/ΦΝ443/20.3.2007 (ΦΕΚ Β' 398/21.3.2007) αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων".¹

2. Η διάρκεια λειτουργίας της ΕΥΔΕ για τη μελέτη και κατασκευή του Έργου Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΕΥΔΕ/Β.Ο.Α.Κ.) η οποία ορίσθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 1 του π.δ/τος 208/2000 και παρατάθηκε με το άρθρο 2 του π.δ/τος 150/2005 (ΦΕΚ Α' 211), ορίζεται έως 31.12.2013.»

13. Στη συνέχεια, κατ'εξουσιοδότηση της παρ.3 του άρθρου 7 του ν.3481/2006, εκδόθηκε η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης με αριθμό **1341/16.08.2007** (Β' 1761/04.09.2007) «Καθορισμός οδών που η συντήρηση τους ανήκει στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας Κρήτης»², με την οποία, ενόψει της παραπάνω υπουργικής απόφασης, αλλά και της κατάταξης του εθνικού οδικού δικτύου της Περιφέρειας Κρήτης σε βασικό (πρωτεύον), δευτερεύον και τριτεύον εθνικό οδικό δίκτυο (βλ. παραπάνω την με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/827/1995 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ), με το άρθρο μόνο αυτής ορίστηκε ότι:

«Καθορίζουμε τις Εθνικές οδούς, που η συντήρηση τους ανήκει στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας μας ως κατωτέρω:

¹ Για τον καθορισμό του πρωτεύοντος οδικού δικτύου βλ. παραπάνω την απόφαση Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/827/1995

² Η απόφαση αυτή συμπληρώθηκε με την με αριθμό 2221/15.11.2007 (Β' 2398/19.12.2007) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης ως προς τις αρμοδιότητες των οικείων ΟΤΑ

1. ΝΕΟ 90 Καστέλλι Κισσάμου Κολυμπάρι Γαλατάς Μουρνιές.

2. ΝΕΟ 90 Άγιος Νικόλαος Παχειά Άμμος.

3. ΝΕΟ 90 Γούρνες Χερσόνησος.

4. ΝΕΟ 90 Μάλια Άγιος Νικόλαος

5. ΠΕΟ 90 στο τμήμα Καστέλλι-Κολυμπάρι-Χανιά-Σούδα-Ρέθυμνο-Ηράκλειο-Άγιος Νικόλαος- Παχειά Άμμος- Σητεία με εξαίρεση τα τμήματα που ευρίσκονται εντός των ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 και οριοθετημένων με το π.δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181/Τ.Δ./1985)....».

14. Με την **απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ο/7157/ε/1042/01.10.2008** (Β'2631/29.12.2008) εγκρίθηκε «η κωδικοποίηση και αρίθμηση του Ελληνικού Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου» και σύμφωνα με τον συνημμένο σε αυτήν χάρτη ο Β.Ο.Α.Κ. περιλαμβάνεται σε αυτό.

15. Με βάση την ίδια εξουσιοδοτική διάταξη της παρ.2 του άρθρου 7 του ν.3481/2006, εκδόθηκε η **απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με αριθμό Δ17α/06/116/ΦΝ443/12.07.2010** (Β' 1138/28.07.2010) «Τροποποίηση της αριθμ. Δ17α/06/52/ΦΝ443/20.3.2007 (ΦΕΚ Β' 398/2007) απόφασης καθορισμού οδών αρμοδιότητας της ΓΓΔΕ», με το άρθρο μόνο της οποίας ορίστηκε ότι :

«1. Η παράγραφος Α3 της απόφασης αρ. Δ17α/06/52/ΦΝ 443/20.3.2007 (ΦΕΚ Β' 398 21-3-2007) "Καθορισμός των οδών του Ν. Αττικής και των ολοκληρωμένων τμημάτων των αυτοκινητοδρόμων, που η συντήρησή τους ανήκει στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε./ΥΠΕΧΩ ΔΕ" καταργείται.».

16. Στη συνέχεια εκδόθηκε η **απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης με αριθμό 3292/12.11.2010** (Β' 1905/07.12.2010) «Τροποποίηση και συμπλήρωση των με αριθμ. 1341/16.8.2007 (ΦΕΚ 1761/4.9.2007 τ.Β) και 2221/15.11.2007 (ΦΕΚ 2398/19.12.2007, τ.Β) αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης "περί αρμοδιότητας συντηρήσεως οδών Περιφέρειας Κρήτης"», η οποία, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ των άλλων, και τον ν.3852/2010 περί Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης, ο οποίος είχε τότε ψηφισθεί, αλλά η ισχύς του ως προς τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες συντήρησης άρχιζε από 01.07.2011, με το άρθρο μόνο όρισε ότι :

« Ι) Συμπληρώνουμε την με αρ. 1341/16-8-2007 (ΦΕΚ 1761/4-9-2007 τ.Β) και την αρ. 2221/15-11-2007) (ΦΕΚ 2398/19-12-2007 τ.Β) απόφασή μας και προσθέτουμε στο πρώτο εδάφιο της με αρ. 1341/16-8-2007 (ΦΕΚ 1761/4-9-2007 τ.Β) νέα παράγραφο

με αύξοντα αριθμό 17, μετά την παράγραφο 16 της αρ. 2221/15-11-2007 (ΦΕΚ 2398/19-12-2007 τ.Β) απόφασή μας, που έχει ως εξής:

17) Στην αρμοδιότητα της ΔΕΣΕ Περιφέρειας Κρήτης ανήκει η συντήρηση:

Α) Του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης, που περιλαμβάνεται στην αρ. ΔΜΕΟ/ε/827/1995 (ΦΕΚ Β 735/28-8-1995) απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, και συγκεκριμένα το οδικό τμήμα από κόμβο Γουρνών μέχρι ανισόπεδο κόμβο Μουρνιών της αρ. ΝΕΟ.

Β) Των νέων οδικών τμημάτων των νέων χαράξεων:

α) Χερσόνησος - Μάλια.

β) Φρουζή - Γουρνιά.

γ) Σκοπή - Ισόπεδος κόμβος Σαραντάπηχο Σητείας...»

17. Με τα άρθρα 3, 186, 282 και 286 του ν.3852/2010 (Α'87/07.06.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» ορίστηκε ότι :

Άρθρο 3 «Σύσταση και συγκρότηση περιφερειών

1. ... 3. Συνιστώνται οι εξής περιφέρειες:.... ιγ. Η περιφέρεια Κρήτης η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων. Έδρα της περιφέρειας Κρήτης είναι το Ηράκλειο. Κάθε νομός αποτελεί και περιφερειακή ενότητα και κάθε πρωτεύουσα νομού είναι έδρα της αντίστοιχης περιφερειακής ενότητας.

Άρθρο 186 «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ. Αρμοδιότητες Περιφερειών Ι.ΙΙ. Οι Αρμοδιότητες των περιφερειών, αφορούν τους τομείς: Α. ... ΣΤ. Έργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως:

1. Η κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών, που η συντήρηση τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων

2. Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών, που η συντήρηση τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

3. Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων.

4. Η κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων.

5. Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και ο έλεγχος των μελετών αυτών.

6. Η άσκηση αρμοδιοτήτων επί θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, όπως οι μετρήσεις, η σήμανση των οδών που η συντήρηση τους ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής

Περιφέρειας και των αντίστοιχων πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, καθώς και η σηματοδότηση και ο φωτισμός αυτών.

7. Η εφαρμογή των μελετών, η συμπλήρωση και προσαρμογή μελετών συγκοινωνιακών έργων, καθώς και η κατάρτιση συμπληρωματικών μελετών τούτων.

8. 9. Η παραλαβή και αποθήκευση των πάσης φύσεως εφοδίων και υλικών συντήρησης σήμανσης, καθώς και η διαχείριση και αποθήκευση αυτών.

10. 11. Τα έργα που εκτελούνται από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων χαρακτηριζόμενα ως έργα εθνικού επιπέδου (άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 679/1977 και άρθρο 59 του π.δ. 609/1985) τα οποία έχουν αμιγώς διάσταση επιπέδου περιφέρειας ή νομού.

III. Οι Αρμοδιότητες των περιφερειών ασκούνται από 1.1.2011, εκτός εκείνων του τομέα Α' (Προγραμματισμού - Ανάπτυξης) υπ' αριθμούς 1 έως και 31, του υποτομέα Διαχείρισης Υδάτων, ο οποίος περιλαμβάνεται στον τομέα Γ' (Φυσικών πόρων - Ενέργειας - Βιομηχανίας) και του τομέα ΣΤ' (Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος) υπ' αριθμούς 1 έως 12 του παρόντος άρθρου, οι οποίες ασκούνται από την 1.7.2011....».

Άρθρο 282

«ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ...4. Προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί, κατ' εξουσιοδότηση προγενέστερων διατάξεων και ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την εφαρμογή διατάξεων του παρόντος νόμου εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων, από τον παρόντα νόμο, εφόσον δεν ανακύπτει αντίθεση με το περιεχόμενο του....».

Άρθρο 286

«Έναρξη ισχύος Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από 1.1.2011, ...»

18. Στη συνέχεια, κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 5, και ιδίως της παρ. 6, του ν.2229/1994 "Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/1984 και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 138), εκδόθηκε η **απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με αριθμό Δ17α/02/99/ΦΝ 380/14.06.2011 (Β' 1454/17.06.2011) «Ίδρυση Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία "ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Ανώνυμη Εταιρεία" και δ.τ. "ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε."»** και με το άρθρο μόνο αυτής ορίστηκε ότι :

«1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας και επωνυμία "ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ανώνυμη Εταιρεία" με το διακριτικό τίτλο "ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.", που εποπτεύεται από τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και παρακάτω αναφέρεται ως "Εταιρεία".

2. Σκοπός της Εταιρείας είναι:

α. Ο σχεδιασμός, μελέτη, κατασκευή, επέκταση, βελτίωση, λειτουργία, συντήρηση, εκμετάλλευση, οργάνωση, εξοπλισμός, διοίκηση, επίβλεψη και παρακολούθηση του έργου Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης, του υπολοίπου Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών Κρήτης, καθώς και του λοιπού οδικού δικτύου το οποίο άμεσα ή έμμεσα εξυπηρετεί το έργο ή συνδέεται με αυτό.....

7. Για τη στελέχωση της υπό σύσταση εταιρείας θα χρησιμοποιηθούν κυρίως στελέχη της εταιρείας ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ καθώς και στελέχη της ΕΥΔΕ Β.Ο.Α.Κ. της ΓΓΔΕ/ΥΠΟΜΕΔΙ. Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ θα προσφέρει επίσης την τεχνογνωσία και τα οργανωτικά συστήματα στην υπό σύσταση εταιρεία.»

19. Ακολούθησε η έκδοση του ν.4138/2013 (Α'72), στο άρθρο 3 του οποίου ορίστηκε ότι :

Άρθρο 3

«Α. Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας

1. Το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Αναπτύξεως Ανατολικής Κρήτης» (Ο.ΑΝ.Α.Κ.) ..., και τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του κράτους, και το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Αναπτύξεως Δυτικής Κρήτης» (Ο.Α.ΔΥ.Κ.)και το οποίο επίσης, τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του κράτους συγχωνεύονται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου σε νέα εταιρία.Στους σκοπούς της νέας εταιρίας Ο.Α.Κ. Α.Ε. περιέρχονται και οι σκοποί της Ανώνυμης Εταιρίας με την επωνυμία «Υποδομές, Μεταφορές και Δίκτυα Ανάπτυξης Κρήτης» (δ.τ. «Υποδομές Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.»), η οποία ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. Δ17α/02/99/ΦΝ 380 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β' 1454/17.6.2011) και η οποία καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.....

Δ. Σκοποί νέας εταιρείας

11.α) ...β) Στους σκοπούς της νέας εταιρείας Ο.Α.Κ. Α.Ε. μεταφέρονται και οι σκοποί της Ανώνυμης Εταιρίας «Υποδομές, Μεταφορές και Δίκτυα Ανάπτυξης Κρήτης» (δ.τ. «Υποδομές Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.»), οι οποίοι έχουν ως ακολούθως:

ι) Ο σχεδιασμός, μελέτη, κατασκευή, εκμετάλλευση, διοίκηση και επίβλεψη του έργου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης και του υπόλοιπου Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών Κρήτης. Η συντήρηση θα γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του ν. 3481/2006 (Α' 162) και των εφαρμοστικών αυτού αποφάσεων.

Η. Μεταβατικές Διατάξεις

29. Οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) «Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης» που συστήθηκε με το π.δ. 208/2000 (Α'187), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ... θα μεταφερθούν στη νέα εταιρεία μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 22 του παρόντος άρθρου για τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της νέας εταιρείας Ο.Α.Κ. Α.Ε. ...

34. Οι Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων «Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης» ... καταργούνται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταφοράς των αρμοδιοτήτων τους στη νέα εταιρεία, όπως αυτή περιγράφεται στην παράγραφο 29 του παρόντος άρθρου με τίτλο "Μεταβατικές Διατάξεις".

20. Με την απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με αριθμό Δ16γ/632/2/443/Γ/31.10.2013 (Β'2836) εγκρίθηκε κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ.22 του ν.4138/2013 ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης (ΟΑΚ Α.Ε.)», στα άρθρα 1 και 15 του οποίου ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 1

«Στους σκοπούς της Εταιρείας περιλαμβάνονται: (i) ... (vii) Ο σχεδιασμός, η μελέτη, κατασκευή, εκμετάλλευση, διοίκηση και επίβλεψη του έργου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης και του υπόλοιπου Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών Κρήτης. Η συντήρηση θα γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του ν. 3481/2006 (Α' 162) και των εφαρμοστικών αυτού αποφάσεων.»

Άρθρο 15

Διεύθυνση Διαχείρισης Συγκοινωνιακών Υδραυλικών Έργων

Επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης Διαχείρισης Συγκοινωνιακών και Υδραυλικών Έργων είναι η διοίκηση και διαχείριση της λειτουργίας και εκμετάλλευσης των οδικών δικτύων Β.Ο.Α.Κ. και ΝΟ.Α.Κ. κατά την περίοδο λειτουργίας τους,....

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Συγκοινωνιακών και Υδραυλικών Έργων διαρθρώνεται σε επιμέρους τμήματα, ως εξής:

- Τμήμα Εκμετάλλευσης, Λειτουργίας & Συντήρησης Β.Ο.Α.Κ.....

1. Τμήμα Εκμετάλλευσης, Λειτουργίας και Συντήρησης Β.Ο.Α.Κ.

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος Διαχείρισης και Λειτουργίας Β.Ο.Α.Κ. συμπεριλαμβάνονται:

- Η επίβλεψη και εποπτεία των αναγκών συντήρησης των οδικών έργων αρμοδιότητας του τμήματος, ήτοι των τμημάτων του Β.Ο.Α.Κ. που έχουν κατασκευαστεί με διατομή αυτοκινητοδρόμου, όπως ορίζει ο Ν.3481/2006.

- Η επίβλεψη και εποπτεία της υλοποίησης των έργων συντήρησης των οδικών έργων που είναι της αρμοδιότητας της Εταιρείας και αφορούν το Β.Ο.Α.Κ. (τμήματα του Β.Ο.Α.Κ. που έχουν κατασκευαστεί με διατομή αυτοκινητοδρόμου, όπως ορίζει ο Ν.3481/2006).

- Η επίβλεψη και εποπτεία των αναγκών συντήρησης των οδικών έργων που είναι υπό κατασκευή στην τρέχουσα φάση έκδοσης του παρόντος Κανονισμού και τα λοιπά που θα κατασκευαστούν και εντάσσονται στις αρμοδιότητες του τμήματος.

21. Τέλος, το ανωτέρω εδάφιο ι) της περίπτωσης β' της παρ.11 του άρθρου 3 του ν.4138/2013 αντικαταστάθηκε με την **παρ.1 του άρθρου 22 του ν.4519/2018 (Α' 25/20.2.2018)** ως εξής :

«ι) Ο σχεδιασμός, μελέτη, κατασκευή, εκμετάλλευση, διοίκηση, επίβλεψη και συντήρηση νέων ή σε εξέλιξη έργων οδικών υποδομών ή τμημάτων τους, που του ανατίθενται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

22. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα :

Γενικά- Η αρμοδιότητα συντήρησης των εθνικών οδών

23. Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν.3155/1955 διακρίνουν τις οδούς της χώρας σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές και θεσπίζουν ειδική διαδικασία για την κήρυξη και τον χαρακτηρισμό των εθνικών οδών με την έκδοση σχετικών διαταγμάτων. Κατά τη διάταξη δε του άρθρου 5 του νόμου αυτού η αρμοδιότητα συντήρησης των οδών, που χαρακτηρίστηκαν εθνικές, ορίστηκε ότι ανήκει στις υπηρεσίες του Δημοσίου³.

Περαιτέρω, με το άρθρο 2 του π.δ. 71/1993 υπήχθησαν ρητώς στη γενική αρμοδιότητα των περιφερειακών αρχών ή διανομαρχιακών οργάνων αρμοδιότητας

³ Εξαιρέση από την γενική αυτή αρχή ως προς τον τρόπο καθορισμού των εθνικών οδών, η οποία δεν επηρεάζει την παρούσα περίπτωση, επήλθε με το άρθρο 25 του ν.1418/1984 (Α'23) το οποίο προέβλεπε ότι, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς τον χαρακτηρισμό τμημάτων οδών ως εθνικών ή επαρχιακών, ο καθορισμός αυτός γίνεται με απόφαση του (τότε) Υπουργού Δημοσίων Έργων.

της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων όλα τα θέματα συντήρησης του δικτύου των εθνικών οδών.

24. Ακολουθως, με τον ν.2503/1997, με τον οποίο αναδιοργανώθηκαν οι Περιφέρειες ως ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες Διοίκησης του κράτους, κύριος φορέας για την κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση του εθνικού οδικού δικτύου ορίστηκε η χωρικά αρμόδια Περιφέρεια, ενώ ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ διατήρησε καταρχάς όλες οι αρμοδιότητες σχετικά με έργα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έργα εκτελούμενα από τις ΕΥΔΕ και έργα εθνικού επιπέδου ή ειδικά έργα υψηλού προϋπολογισμού, και συνακόλουθα διατήρησε και τις αρμοδιότητες συντήρησης όλων των έργων των ενταγμένων στα διευρωπαϊκά δίκτυα.

Αναφέρεται παρενθετικά ότι η έννοια του διευρωπαϊκού δικτύου έκανε την εμφάνισή της για πρώτη φορά τον Δεκέμβριο του 1992 με την πρώτη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αντικείμενο τη μελλοντική ανάπτυξη της Κοινής Πολιτικής των Μεταφορών, η οποία απαιτεί την ενσωμάτωση όλων των δικτύων που αφορούν τα μέσα μεταφοράς σε ένα διευρωπαϊκό δίκτυο για τις οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές, θαλάσσιες και εναέριας μεταφορές. Με την απόφαση με αριθ. 1692/96/ΕΕ της 23ης Ιουλίου 1996 περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών καθορίστηκαν οι γενικές παράμετροι για το συνολικό δίκτυο, καθώς και τα χαρακτηριστικά των δικτύων για κάθε τρόπο μεταφοράς, ενώ προσδιορίστηκαν τα επιλέξιμα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα προτεραιότητας. Στους συνημμένους στην απόφαση αυτή χάρτες προσδιορίστηκε και το οδικό δίκτυο κάθε χώρας που εντάχθηκε στο διευρωπαϊκό δίκτυο.

Υπό τα παραπάνω δεδομένα εγκρίθηκε και με την απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ο/7157/ε/1042/01.10.2008 η κωδικοποίηση και αρίθμηση του ελληνικού διευρωπαϊκού οδικού δικτύου.

25. Με τις παρ.2 και 3 του άρθρου 7 του ν.3481/2006 παρασχέθηκαν εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση υπουργικής απόφασης και αποφάσεων των Γενικών Γραμματέων της Περιφέρειας, για την καταγραφή των οδών και τον προσδιορισμό των φορέων (ΥΠΕΧΩΔΕ, Περιφέρειες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Δήμοι και Κοινότητες) που είναι αρμόδιοι για τη συντήρησή τους, με σκοπό, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην οικεία αιτιολογική έκθεση, να παύσει η σύγχυση και η μετάθεση των ευθυνών, που απολήγει σε βάρος των πολιτών, αλλά και αντίκειται στην έννοια της υπεύθυνης και οργανωμένης πολιτείας (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ν.3481/2006).

Από τη γραμματική και τεχνολογική ερμηνεία της σχετικής διάταξης, ευθέως προκύπτει ότι, κατά τροποποίηση των ισχυουσών διατάξεων περί αρμοδιότητας συντήρησης, άρα και των διατάξεων περί συντήρησης των έργων του διευρωπαϊκού δικτύου, ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ πλέον έχει τη γενική αρμοδιότητα (και όχι κατ'εξάίρεση, σε περίπτωση αμφιβολίας, όπως προέβλεπε η διάταξη του άρθρου 25 του ν.1418/1984 βλ. υποσημ.2), να καθορίσει με σχετική υπουργική απόφαση τις οδούς και μάλιστα τα ολοκληρωμένα τμήματα των αυτοκινητοδρόμων (πρβλ.ΣτΕ 2838/2017, ΝΟΜΟΣ), για τα οποία η κεντρική Διοίκηση έχει την αρμοδιότητα συντήρησης. Ακολουθώντας, οι Γενικοί Γραμματείς των οικείων Περιφερειών, αφού λάβουν υπόψη τον καθορισμό της αρμοδιότητας των υπηρεσιών του Υπουργείου, που έγινε με βάση την εκδοθείσα υπουργική απόφαση, καθορίζουν τις οδούς για τις οποίες την αρμοδιότητα συντήρησης έχουν είτε οι τότε (κρατικές) Περιφέρειες είτε οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ενώ η συντήρηση των υπολοίπων οδών ανήκει στους οικείους Δήμους. Μάλιστα, διευκρινίζεται ότι η –κατά τον παραπάνω τρόπο- κατανομή των αρμοδιοτήτων συντήρησης δεν θίγει την κατάταξη και τον χαρακτηρισμό των οδών κατά την ισχύουσα νομοθεσία, δεδομένου ότι η κατάταξη συνάπτεται όχι μόνον με την αρμοδιότητα συντήρησης αυτών, αλλά και με άλλα ζητήματα π.χ. της πολεοδομικής νομοθεσίας⁴.

Πράγματι, με βάση τον ν.3481/2006 εκδόθηκαν αφενός αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, για την κατανομή των αρμοδιοτήτων συντήρησης των ολοκληρωμένων τμημάτων των αυτοκινητοδρόμων σε όλη τη χώρα, και αφετέρου αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων των τότε (κρατικών) Περιφερειών για την κατανομή των αρμοδιοτήτων συντήρησης του εθνικού και επαρχιακού οδικού (βλ. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών, Χαρτογραφική απεικόνιση αρμοδιοτήτων συντήρησης οδικού δικτύου, Νοέμβριος 2017, Διαδίκτυο).

26. Το νομοθετικό καθεστώς, με βάση το οποίο η αρμοδιότητα συντήρησης των οδών καθοριζόταν με τις οικείες αποφάσεις Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα, τροποποιήθηκε με τον ν.3852/2010 και την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», με αποτέλεσμα όλες οι αρμοδιότητες για τη συντήρηση των οδών που ανήκαν στις τότε (κρατικές) Περιφέρειες (εθνικό οδικό δίκτυο) αλλά και στις

⁴ Με το άρθρο 2 του π.δ.347/1993 καθορίστηκαν οι ελάχιστες αποστάσεις των πάσης φύσεως και χρήσεως κτιρίων από τους άξονες των οδών ή τα όριά τους, σε εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ή οικισμών περιοχές και ειδικότερα, σε σχέση με οδούς του εθνικού οδικού δικτύου.

καταργηθείσες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (επαρχιακό οδικό δίκτυο), να περιέλθουν πλέον στις νέες Περιφέρειες που συστήθηκαν με τον νόμο αυτό και ασκούνται εφεξής από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους (άρθρο 186 παρ.ΙΙ.ΣΤ.1 του ν.3852/2010). Η επιλογή αυτή του νομοθέτη συνάδει προς τη συνταγματική επιταγή για τη συγκρότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης, με μονάδες που διαθέτουν το κατάλληλο μέγεθος και καθίστανται ικανές να διαχειριστούν τις τοπικές υποθέσεις, αλλά και να αναλάβουν την τοπική διεκπεραίωση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους. Ειδικότερα, ο Τομέας Έργων – Χωροταξίας – Περιβάλλοντος περιλαμβάνει σημαντικές αρμοδιότητες, οι οποίες ασκούνταν από την κρατική Περιφέρεια και εκχωρούνται, πλέον, στην (νέα) Περιφέρεια, με γνώμονα το γεγονός, ότι μετέχουν σε αποφασιστικό βαθμό στην αναπτυξιακή πολιτική της. Ειδικότερα, στον υποτομέα των έργων απονέμονται αρμοδιότητες που αφορούν την κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση οδών, που οι αντίστοιχες αρμοδιότητες ανήκαν στην κρατική Περιφέρεια και στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η αρμοδιότητα αυτή συμπεριλαμβάνει και τις αντίστοιχες μελέτες. Επίσης, απονέμεται ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών κ.ά. έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεσθεί από τις Ε.Υ.Δ.Ε., η κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων, καθώς και λοιπές συναφείς αρμοδιότητες (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ν.3852/2010). Μάλιστα, κατά τις γενικές μεταβατικές διατάξεις του νόμου αυτού (άρθρο 282) οι υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί, κατ' εξουσιοδότηση προγενέστερων διατάξεων και ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την εφαρμογή διατάξεων του ν.3852/2010 εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων, από τον νόμο αυτό, εφόσον δεν ανακύπτει αντίθεση με το περιεχόμενο του.

Ειδικά- Η περίπτωση του Β.Ο.Α.Κ.

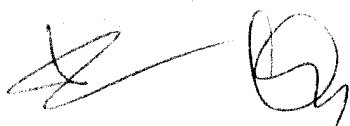
27. Ο άξονας Καστέλλι - Χανιά - Ρέθυμνο - Ηράκλειο - Αγ. Νικόλαος – Σητεία, γνωστός και ως Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.), ήδη από το 1955 έχει χαρακτηριστεί ως εθνική οδός, μάλιστα το 1963 στην γενική αρίθμηση έλαβε τον αριθμό 90 και, ως εκ τούτου, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 2 και 5 του ν.3155/1955 αρμόδιες για τη συντήρηση αυτού ήταν οι υπηρεσίες του Δημοσίου.

Στη συνέχεια, μάλιστα, με την απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/οικ/827/1995, το Τμήμα της Α.Κ. Μουρνιών - Ρέθυμνο (μέσω παράκαμψης

Ρεθύμνου) Ηράκλειο (μέσω παράκαμψης) κατατάχθηκε στο πρωτεύον εθνικό οδικό δίκτυο, ενώ με την απόφαση αριθ. 1692/96/ΕΕ της 23ης Ιουλίου 1996 ο Β.Ο.Α.Κ. συμπεριελήφθη για πρώτη φορά στο διευρωπαϊκό δίκτυο της Ελλάδας. Με το δε άρθρο μόνο της απόφασης του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/0/670/19.06.2001 (Δ' 525/04.07.2001) ο Β.Ο.Α.Κ. χαρακτηρίσθηκε και ως οδός «ταχείας κυκλοφορίας».

28. Μετά τον ν.3481/2006 και κατά την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 7 παρ.2 αυτού, εκδόθηκε η απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό Δ17α/06/52/ΦΝ443/20.03.2007, με την οποία, μεταξύ άλλων, ανατέθηκε στις υπηρεσίες της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ η συντήρηση «των ολοκληρωμένων τμημάτων του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης (Νέα Χάραξη) από Κίσσαμο - Χανιά - Ρέθυμνο - Ηράκλειο - Αγ. Νικόλαο - Σητεία». Αρμόδια υπηρεσία δε ορίστηκε η Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων / Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΕΥΔΕ/Β.Ο.Α.Κ.), η οποία είχε συσταθεί ήδη με το άρθρο 1 του π.δ.208/2000 με αρμοδιότητα την εποπτεία, την επίβλεψη και τον άμεσο έλεγχο της μελέτης και κατασκευής των έργων Β.Ο.Α.Κ. και όχι και τη συντήρηση αυτού. Μετά όμως την έκδοση της παραπάνω υπουργικής απόφασης, με το άρθρο 1 του π.δ. 228/2007 ανατέθηκε στην ΕΥΔΕ Β.Ο.Α.Κ. ρητώς και η συντήρηση του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου του Β.Ο.Α.Κ., όπως αυτό περιλαμβάνεται τόσο στην προαναφερθείσα απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/827/1995 (περί καθορισμού του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου Κρήτης) όσο και στην εν λόγω υπουργική απόφαση με αριθμό Δ17α/06/52/ΦΝ443/20.03.2007.

29. Την έκδοση της παραπάνω υπουργικής απόφασης ακολούθησε, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 7 παρ.3 του ν.3481/2006 και κατ'εξουσιοδότηση αυτού, η έκδοση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης με αριθμό 1341/16.08.2007, με την οποία, αφού ελήφθη υπόψη η παραπάνω υπουργική απόφαση, καθορίστηκαν τα υπόλοιπα τμήματα του Β.Ο.Α.Κ., που η συντήρηση τους ανατέθηκε στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας Κρήτης και συγκεκριμένα τα εξής τμήματα που έχουν καταταγεί στο δευτερεύον εθνικό οδικό δίκτυο : 1. ΝΕΟ 90 Καστέλλι Κισσάμου Κολυμπάρι Γαλατάς Μουρνιές. 2. ΝΕΟ 90 Άγιος Νικόλαος Παχειά Άμμος. 3. ΝΕΟ 90 Γούρνες Χερσόνησος. 4. ΝΕΟ 90 Μάλια Άγιος Νικόλαος. 5. ΠΕΟ 90 στο τμήμα Καστέλλι-Κολυμπάρι-Χανιά-Σούδα-Ρέθυμνο-Ηράκλειο-Άγιος Νικόλαος- Παχειά Άμμος- Σητεία με εξαίρεση τα τμήματα που ευρίσκονται εντός των ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 και οριοθετημένων με το π.δ. 24.4.1985.

30. Ενόψει των ρυθμίσεων του άρθρου 7 του ν.3481/2006 και των εκδοθεισών ήδη σχετικών αποφάσεων, που προαναφέρθηκαν, η ρητή ένταξη του Β.Ο.Α.Κ. στο ελληνικό διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο με την απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ο/7157/ε/1042/01.10.2008, που ακολούθησε, δεν επέφερε μεταβολή των αρμοδιοτήτων συντήρησης αυτού.

31. Στη συνέχεια, όμως, με την απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό Δ17α/06/116/ΦΝ443/12.07.2010 καταργήθηκε κάθε αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε./ΥΠΕΧΩΔΕ και συγκεκριμένα της ΕΥΔΕ Β.Ο.Α.Κ., ως προς τη συντήρηση του Β.Ο.Α.Κ. [δηλαδή του τμήματος από Α/Κ Μουρνιών έως παράκαμψη Ηρακλείου (δηλ. έως Α/Κ Γουρνών), κατά τα προαναφερθέντα]. Η ισχύς δε της απόφασης αυτής προηγήθηκε της έναρξης ισχύος του ν.3852/2010 («Καλλικράτης»), την 01.01.2011, αλλά και της μεταβίβασης στη συσταθείσα Περιφέρεια Κρήτης κατά το άρθρο 186 αυτού της συγκεκριμένης αρμοδιότητας συντήρησης την 01.07.2011. Μετά την κατάργηση της αρμοδιότητας αυτής της ΕΥΔΕ Β.Ο.Α.Κ., με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης με αριθμό 3292/12.11.2010, η Περιφέρεια Κρήτης - συμπληρωματικά προς τη συντήρηση των τμημάτων που είχε ήδη- ανέλαβε τη συντήρηση και του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου του Β.Ο.Α.Κ., που περιλαμβάνεται στην απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/827/1995, και συγκεκριμένα το οδικό τμήμα από κόμβο Γουρνών μέχρι ανισόπεδο κόμβο Μουρνιών της ΝΕΟ, καθώς και των νέων οδικών τμημάτων των νέων χαράξεων: α) Χερσόνησος – Μάλια, β) Φρουζή – Γουρνιά, γ) Σκοπή - Ισόπεδος κόμβος Σαραντάπηχο Σητείας.

Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι, μετά την τελευταία απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης με αριθμό 3292/12.11.2010, η αρμοδιότητα συντήρησης ολόκληρου του Β.Ο.Α.Κ. περιήλθε στην κρατική Περιφέρεια Κρήτης.

32. Ακολούθως, με βάση τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων που προέβλεπε το άρθρο 186 του ν.3852/2010, η συντήρηση του Β.Ο.Α.Κ. που ανήκε στην κρατική Περιφέρεια Κρήτης, όπως ακριβώς είχε ανατεθεί σε αυτήν με την τελευταία απόφαση, περιήλθε στην αιρετή Περιφέρεια Κρήτης και στις αρμόδιες υπηρεσίες της. Εξάλλου, η προαναφερθείσα με αριθμό Δ17α/06/116/ΦΝ443/12.07.2010 απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ περί κατάργησης των αρμοδιοτήτων συντήρησης του Β.Ο.Α.Κ., το περιεχόμενο της οποίας δεν ερχόταν σε αντίθεση με τον ν.3852/2010, εξακολούθησε να ισχύει σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 282 αυτού, οι οποίες προέβλεπαν τη διατήρηση των υπουργικών αποφάσεων που είχαν εκδοθεί κατ'

εξουσιοδότηση προγενέστερων διατάξεων και ρύθμιζαν θέματα σχετικά με την εφαρμογή διατάξεων του ν.3852/2010, ενώ ανάκληση της απόφασης αυτής με νεώτερη υπουργική απόφαση δεν εχώρησε.

33. Περαιτέρω, επελέγη η σύσταση του ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Υποδομές, Μεταφορές και Δίκτυα Ανάπτυξης Κρήτης» (δ.τ. «Υποδομές Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.»), λόγω της ανάγκης για την ταχύτερη προώθηση της μελέτης και κατασκευής του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών Κρήτης και ιδιαιτέρως του έργου του Β.Ο.Α.Κ., σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο προοίμιο της υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με αριθμό Δ17α/02/99/ΦΝ380/14.06.2011.

34. Το νομικό αυτό πρόσωπο αποδείχθηκε στην πράξη θνησιγενές, καθόσον στη συνέχεια με το άρθρο 3 του ν.4138/2013 συνεστήθη η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.» (Ο.Α.Κ. Α.Ε.), κατόπιν συγχώνευσης των δύο ν.π.ι.δ., του Οργανισμού Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης και του Οργανισμού Ανάπτυξης Ανατολικής Κρήτης, και κατάργησης της παραπάνω ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Υποδομές, Μεταφορές και Δίκτυα Ανάπτυξης Κρήτης». Στους σκοπούς της νέας αυτής εταιρείας, μάλιστα, περιήλθαν και οι σκοποί της τελευταίας.

35. Η ρυθμιζόμενη με το άρθρο 3 του ν.4138/2013 συγχώνευση των δύο οργανισμών και η κατάργηση της παραπάνω εταιρείας εντάσσονταν στην πολιτική αναδιάρθρωσης του ευρύτερου δημόσιου τομέα με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και το δημοσιονομικό όφελος, ενώ με τη σύσταση της νέας εταιρείας εξασφαλίσθηκε καλύτερος συντονισμός και μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα κατά την υλοποίηση των στόχων που εξυπηρετούσαν οι συγχωνευόμενοι οργανισμοί (βλ. Αιτιολογική Έκθεση).

Μέσα στο πλαίσιο αυτό προβλέφθηκε ρητώς, ως προς τους μεταφερόμενους στο νέο νομικό πρόσωπο σκοπούς, σύμφωνα με το εδάφιο ι) της περίπτωσης β' της παρ.11 του άρθρου 3 του ν.4238/2013, ότι «ι) Ο σχεδιασμός, μελέτη, κατασκευή, εκμετάλλευση, διοίκηση και επίβλεψη του έργου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης και του υπόλοιπου Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών Κρήτης. Η συντήρηση θα γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του ν.3481/2006 (Α' 162) και των εφαρμοστικών αυτού αποφάσεων.».

Με την παραπάνω διάταξη σαφώς διαχωρίζεται η αρμοδιότητα συντήρησης του Β.Ο.Α.Κ. (εδάφιο β') από τις λοιπές αρμοδιότητες που ανατίθενται στην Ο.Α.Κ. Α.Ε.

(εδάφιο α') και ειδικότερα, ενώ, ρητώς και απεριφράστως, σε αυτήν ανατίθεται ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή, η εκμετάλλευση, διοίκηση και επίβλεψη του έργου του Β.Ο.Α.Κ., αρμοδιότητες τις οποίες ο νομοθέτης επιλέγει να αφαιρέσει από την Περιφέρεια και να τις αναθέσει στην Ο.Α.Κ. Α.Ε., κατ'εξαίρεση η συντήρηση του Β.Ο.Α.Κ. ρυθμίζεται από το άρθρο 7 του ν.3481/2006⁵ και των εφαρμοστικών αυτού αποφάσεων, δηλαδή όπως η αρμοδιότητα αυτή είχε καθορισθεί με την απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό Δ17α/06/116/ΦΝ443/12.07.2010 (με την οποία καταργήθηκε κάθε αρμοδιότητα συντήρησης των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε./ΥΠΕΧΩΔΕ) και με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης με αριθμό 3292/12.11.2010, οι οποίες ουδέποτε ανακλήθηκαν. Δεδομένης, όμως, της κατάργησης των τότε (κρατικών) Περιφερειών με τον ν.3852/2010, η σχετική διάταξη, συνάδουσα και προς τις ρυθμίσεις, το πνεύμα και τον σκοπό του νόμου αυτού, προφανώς αναφέρεται στον διάδοχο φορέα της σχετικής αρμοδιότητας, ο οποίος είναι η νέα (αιρετή) Περιφέρεια Κρήτης.

36. Περαιτέρω, στο άρθρο 1 του εγκριθέντα με υπουργική απόφαση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Ο.Α.Κ. Α.Ε., επαναλαμβάνεται η σχετική με τις αρμοδιότητες συντήρησης ρύθμιση του άρθρου 3 του ν.4138/2013, ενώ στις αρμοδιότητες της Δ/σης Διαχείρισης Συγκοινωνιακών και Υδραυλικών Έργων της Ο.Α.Κ. Α.Ε. και συγκεκριμένα του Τμήματος Εκμετάλλευσης, Λειτουργίας & Συντήρησης Β.Ο.Α.Κ. περιλαμβάνονται και τα εξής :

- *Η επίβλεψη και εποπτεία των αναγκών συντήρησης των οδικών έργων αρμοδιότητας του τμήματος, ήτοι των τμημάτων του Β.Ο.Α.Κ. που έχουν κατασκευαστεί με διατομή αυτοκινητοδρόμου, όπως ορίζει ο Ν.3481/2006.*
- *Η επίβλεψη και εποπτεία της υλοποίησης των έργων συντήρησης των οδικών έργων που είναι της αρμοδιότητας της Εταιρείας και αφορούν το Β.Ο.Α.Κ. (τμήματα του Β.Ο.Α.Κ. που έχουν κατασκευαστεί με διατομή αυτοκινητοδρόμου, όπως ορίζει ο Ν.3481/2006).*
- *Η επίβλεψη και εποπτεία των αναγκών συντήρησης των οδικών έργων που είναι υπό κατασκευή στην τρέχουσα φάση έκδοσης του παρόντος Κανονισμού και τα λοιπά που θα κατασκευαστούν και εντάσσονται στις αρμοδιότητες του τμήματος.*

⁵ Το άρθρο 8, το οποίο αναφέρεται στην παραπάνω διάταξη αφορά στην αντιπλημμυρική προστασία και σε θέματα της ΕΥΔΑΠ ΑΕ και όχι στη συντήρηση των οδών, που αφορά το παρόν ερώτημα.

Οι ρυθμίσεις αυτές του Εσωτερικού Κανονισμού εναρμονίζονται πλήρως προς τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του ν.4238/2013, αλλά και στο άρθρο 1 του ιδίου του Κανονισμού, ενόψει της ρητής νομοθετικής πρόβλεψης περί γενικής εποπτείας του Β.Ο.Α.Κ. από την Ο.Α.Κ. Α.Ε., η οποία δεν μεταβάλλει τον φορέα της αρμοδιότητας συντήρησης ολόκληρου του οδικού αυτού άξονα, είτε κατασκευασμένου με διατομή αυτοκινητοδρόμου ή μη, είτε υπό κατασκευή (άλλως το με αριθμό 4/2016 πρακτικό συμμόρφωσης του ΣτΕ, που εκδόθηκε πάντως πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων που ακολουθούν).

37. Στην συνέχεια, το κρίσιμο, ως προς τις αρμοδιότητες της Ο.Α.Κ. Α.Ε., παραπάνω εδάφιο ι) της περίπτωσης β' της παρ.11 του άρθρου 3 του ν.4138/2013 αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 22 του ν.4519/2018 και ορίστηκε ότι «ι) Ο σχεδιασμός, μελέτη, κατασκευή, εκμετάλλευση, διοίκηση, επίβλεψη και συντήρηση νέων ή σε εξέλιξη έργων οδικών υποδομών ή τμημάτων τους, που του ανατίθενται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.». Με τη νέα αυτή ρύθμιση και με σκοπό την αποτελεσματικότερη και απρόσκοπτη λειτουργία της Ο.Α.Κ. Α.Ε., προκειμένου, όπως αναφέρεται στην οικεία αιτιολογική έκθεση επί της παραπάνω διάταξης, αυτή να ανταποκριθεί ουσιαστικά στο έργο και στους σκοπούς ίδρυσής της, οι αρμοδιότητές της, πλέον, αφορούν μόνο τα νέα ή σε εξέλιξη έργα οδικών υποδομών και τα τμήματά τους, συνολικά ως προς τους τομείς του σχεδιασμού, της μελέτης, κατασκευής, εκμετάλλευσης, διοίκησης, επίβλεψης, αλλά και της συντήρησης, έργα τα οποία και καθορίζονται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, που με απόφασή του κάθε φορά αναθέτει τις σχετικές αρμοδιότητες.

Ως προς την συντήρηση του υφιστάμενου δικτύου του Β.Ο.Α.Κ., η Ο.Α.Κ. Α.Ε., με βάση τη νέα αυτή διάταξη ουδεμία αρμοδιότητα έχει. Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι άλλη σχετική διάταξη δεν υφίσταται, η αρμοδιότητα αυτή ανήκει στην Περιφέρεια Κρήτης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3852/2010 (Καλλικράτης) και στις οικείες υπηρεσίες της, ως διάδοχο της, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, τότε (κρατικής) Περιφέρειας Κρήτης, όπως ειδικότερα η αρμοδιότητα αυτή προσδιοριζόταν στη με αριθμό 3292/12.11.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, που εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν.3481/2006. Η δε επίκληση από την ερωτώσα υπηρεσία του άρθρου 6 του ν.3481/2006 γίνεται αλυσιτελώς, καθόσον η διάταξη αυτή δεν σχετίζεται με τη συντήρηση των οδών.

38. Υπό την παραπάνω έννοια, άλλωστε, έχουν διαχρονικά γίνει αντιληπτές και έχουν εφαρμοστεί οι παραπάνω διατάξεις από τα όργανα τις Περιφέρειας Κρήτης,

όπως προκύπτει από το με αριθ.πρωτ. 947/08.06.2015 έγγραφο του τότε Περιφερειάρχη, σύμφωνα με το οποίο «*Η Περιφέρεια Κρήτης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και με τις μέχρι σήμερα εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις είναι αρμόδια από τον Ιούλιο του 2011 για τη στοιχειώδη συντήρηση του Εθνικού Οδικού Δικτύου*». Πέραν τούτου, και στην πράξη οι υπηρεσίες της Περιφέρειας επιλαμβάνονται συστηματικά των αναγκών και έργων συντήρησης του Β.Ο.Α.Κ. (βλ. το με αριθ.πρωτ. 322101/31.12.2018 έγγραφο της Περιφέρειας Κρήτης), δηλαδή της αποκατάστασης των βλαβών του οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού (στηθαία, νησίδες ασφαλείας, σήμανση), της δαπάνης ηλεκτροφωτισμού τους, των αυτοψιών για τη διαπίστωση βλαβών στο δίκτυο και της αποκατάστασης των επικίνδυνων βλαβών, με συνέπεια να λαμβάνει και τη σχετική χρηματοδότηση για την εκτέλεση αυτών των αρμοδιοτήτων. Σχετικά αναφέρονται, ενδεικτικά, οι όλως πρόσφατες προκηρύξεις : α) με αριθ.πρωτ. 91308/26.04.2018 Προκήρυξη σύμβασης της Περιφέρειας Κρήτης για τη συντήρηση του οδικού δικτύου αρμοδιότητας αυτής με συγκεκριμένο αντικείμενο του έργου τη λήψη μέτρων βελτίωσης της πρόσφυσης του οδοστρώματος σε διάφορα τμήματα του Β.Ο.Α.Κ., β) με αριθ.πρωτ.141977/25.06.2018 Διακήρυξη Συνοπτικού Διαγωνισμού της Περιφέρειας Κρήτης για την Προμήθεια έτους 2018 φωτιστικών σωμάτων για τις ανάγκες συντήρησης του ηλεκτροφωτισμού του εθνικού οδικού δικτύου Περιφέρειας Κρήτης, γ) με αριθ.πρωτ.150836/04.07.2018 Προκήρυξη Δημόσιας Σύμβασης της Περιφέρειας Κρήτης για τη συντήρηση-αποκατάσταση του οδοφωτισμού στον κόμβο Καβρού Γεωργιούπολης νομού Χανίων επί του Β.Ο.Α.Κ. και δ) με αριθ.πρωτ.241972/11.10.2018 Προκήρυξη Δημόσιας Σύμβασης για τη συντήρηση-αποκατάσταση ηλεκτροφωτισμού κόμβου Καλύβων Χανίων επί του Β.Ο.Α.Κ..

Απάντηση

39. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στο ερώτημα, που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής :

Η αρμοδιότητα συντήρησης του οδικού δικτύου του Β.Ο.Α.Κ. ανήκει στην Περιφέρεια Κρήτης και στις οικείες υπηρεσίες αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3852/2010 («Καλλικράτης»), ως ασκούμενη μέχρι την έναρξη ισχύος του (01.07.2011) από την τότε (κρατική) Περιφέρεια Κρήτης, όπως προβλεπόταν με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας με αριθμό 3292/12.11.2010, που εκδόθηκε κατ'έξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν.3481/2006, χωρίς να ασκεί έννομη επιρροή η

ένταξη του Β.Ο.Α.Κ. στο διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο, ενώ η αρμοδιότητα συντήρησης των νέων ή σε εξέλιξη έργων οδικών υποδομών ή τμημάτων τους στον οδικό αυτό άξονα, μετά την αντικατάσταση του εδαφίου ι) της περίπτωσης β' της παρ.11 του άρθρου 3 του ν.4238/2013 με την παρ.1 του άρθρου 22 παρ.1 του ν.4519/2018, ανατίθεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών στην Ο.Α.Κ. Α.Ε..

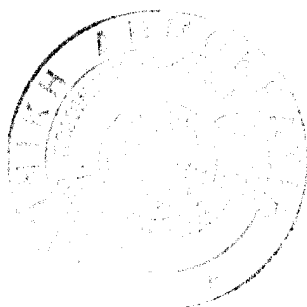
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 30.04.2019

Η Προεδρεύουσα

Ευγενία Βελώνη

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Θεοδώρα Καραχάλιου

Πάρεδρος ΝΣΚ